

EUROPEAN CITIZENS' PANEL
Tackling Hatred in Society

Europejski panel obywatelski na temat przeciwdziałania nienawiści w społeczeństwie

Podsumowanie sesji 2

[26-28 kwietnia 2024 r.]

Krótko i zwięźle...

Jakie priorytetowe działania mają na celu zwalczanie nienawiści?

Druga sesja europejskiego panelu obywatelskiego zawsze stanowi wyzwanie, a sesja „Zwalczanie nienawiści w społeczeństwie” nie była wyjątkiem! Uczestnicy wnieśli swój wkład w pełni online, za pośrednictwem platformy Interactio, we wszystkich językach urzędowych UE dzięki godnemu podziwu zaangażowaniu tłumaczy ustnych pracujących zdalnie.

Ponownie i bez wahania podjęto ten bardzo istotny i złożony temat. Podczas pierwszej sesji uczestnicy zidentyfikowali czynniki i przyczyny nienawiści oraz omówili m.in. takie kwestie jak nierówności społeczne i gospodarcze, presja grupy, informacje wprowadzające w błąd i polaryzacja dyskursu politycznego. Celem drugiej sesji było pogłębienie obszarów działania na rzecz zwalczania nienawiści: jak jej zapobiegać i jak na nią reagować. Podczas tej sesji uczestnicy dopracowywali bardziej konkretne pomysły. Zachęcamy do zapoznania się z podsumowaniem najważniejszych wydarzeń weekendu!

Najważniejsze wnioski z drugiej sesji

Gdy uczestnicy rozpoczęli dogłębną pracę, zaproszeni prelegenci i członkowie Komitetu Wiedzy byli dostępni, aby komentować i doradzać na temat poczynionych przez nich postępów. Poniżej przedstawiono kilka interesujących fragmentów wystąpień prelegentów i członków Komitetu Wiedzy.

Podejmują Państwo ten problem z dużym szacunkiem, otwartością na różne punkty widzenia i doświadczeniem życiowym.

Richard Kuehnel, dyrektor ds. przedstawicielstw i komunikacji społecznej w Komisji Europejskiej (DG COMM), wyraził uznanie dla pracy wykonanej przez uczestników podczas pierwszej sesji. *Pomysły, nad którymi Państwo pracujecie, będą przydatne w pracach kolejnej Komisji Europejskiej i w pracach nad prawodawstwem europejskim.* Ze strony Komitetu Wiedzy, **Robin Sclafani, dyrektorka wykonawcza organizacji CEJI (A Jewish Contribution to an Inclusive Europe – Żydowski Wkład w Integrację w Europie)** wskazała na wyzwania, przed którymi stoją instytucje europejskie i rządy w obszarze przeciwdziałania nienawiści. Zwróciła ona uwagę na łańcuch uprzedzeń prowadzących do dyskryminacji, gróźb i przemocy, który ma wpływ na społeczność i sprzyja systemowej dyskryminacji w usługach, mieszkalnictwie i edukacji.

Przeciwdziałanie nienawiści poprzez zestaw wspólnych wartości i wsparcie UE

Daris Lewis Recio, specjalista ds. prawnych i politycznych w Equinet (europejska sieć krajowych organów ds. równości), zwrócił uwagę na różnorodne doświadczenia związane z nienawiścią w całej Europie i podkreślił konieczność sprawowania nadzoru przez UE, aby zagwarantować, że państwa

członkowskie wywiążą się ze swoich zobowiązań dotyczących zwalczania nienawiści. **Jelena Jovanović, koordynatorka zespołu międzypartyjnego ds. różnorodności i przeciwdziałania rasizmowi w Parlamencie Europejskim**, powiązała podobne historie z państw członkowskich UE, podkreślając wspólne wyzwania i potrzebę wsparcia ze strony UE poprzez finansowanie, programy i strategie polityczne. Podkreśliła znaczenie wdrażania prawa UE na szczeblu lokalnym oraz rolę lokalnych liderów, takich jak burmistrzowie, we wspieraniu wartości europejskich i przygotowywaniu się na przyszłe wyzwania związane ze zwalczaniem nienawiści na wielu szczeblach – europejskim, krajowym i lokalnym.

Nienawiść jest przekazywana z pokolenia na pokolenie

Valérie Rosoux, dyrektorka ds. badań naukowych w FNRS i profesor na Katolickim Uniwersytecie Lowańskim mówiła o nienawiści przekazywanej między pokoleniami. *Emocja „nienawiści” jest przekazywana w sposób niemal nienaruszony i nie towarzyszy jej narracja.* Zwróciła uwagę na pewne kroki, które można podjąć na szczeblu politycznym, społeczeństwa obywatelskiego oraz we własnym zakresie, aby zwalczać nienawiść. *Przekształcanie nienawiści wymaga czasu, ale zawsze jest to możliwe* – stwierdziła.

Dyskusje na temat zapobiegania nienawiści i reagowania na nią

Podczas drugiej sesji uczestnicy pracowali nad dwoma głównymi aspektami tematyki nienawiści: zapobieganie i reagowanie. Chociaż nie jesteśmy w stanie szczegółowo opisać wszystkich dyskusji w grupie roboczej, tutaj znajdują Państwo główne uwagi Komitetu Wiedzy, prelegentów zewnętrznych i ekspertów Komisji Europejskiej. Pierwszy aspekt (**walka ze społecznymi i kulturowymi przyczynami nienawiści**) dotyczy edukacji, świadomości społecznej, zaangażowania obywatelskiego, nierówności społecznych i gospodarczych. Drugi (**przeciwdziałanie nienawiści w różnych formach i kontekstach**) dotyczy mediów i dyskursów, środowiska cyfrowego, odpowiedzialności publicznej i egzekwowania prawa.

Zwalczanie społecznych i kulturowych przyczyn nienawiści

- **Edukacja, zarówno formalna, jak i nieformalna, odgrywa kluczową rolę w kształtowaniu postaw społecznych wobec nienawiści, promując bardziej inkluzywną i pełną zrozumienia społeczność.**

Uczestnicy uznali edukację za jeden z głównych obszarów walki z nienawiścią. **Kuany Kiir Kuany, specjalista ds. projektów w Sekcji ds. Globalnego Obywatelstwa i Edukacji na rzecz Pokoju UNESCO**, podkreślił, że edukacja wykracza poza szkolne ławy i jest procesem ciągłym mającym kluczowe znaczenie dla rozwoju osobistego i spójności społecznej. Podkreślił polityczny charakter edukacji i zwrócił uwagę na jej rolę w przeciwdziałaniu mowie nienawiści i zmniejszaniu nierówności społecznych. **Willem Wagenaar, pracownik naukowy w Anne Frank Stichting (fundacja Anny Frank)**, skoncentrował się na praktycznych zastosowaniach edukacji w walce z nienawiścią, przytaczając

przykład sportu i wyszczególniając inicjatywy mające na celu edukowanie kibiców piłki nożnej na temat wpływu mowy nienawiści.

Ingrid Bellander Todino, kierowniczka Działu ds. Polityki w zakresie Praw Podstawowych Dyrekcji Generalnej Komisji Europejskiej ds. Sprawiedliwości i Konsumentów (DG JUST), zabrała głos w sprawie kształcenia przez całe życie: *Jest to podstawowa kwestia w walce z nienawiścią. W tej dziedzinie UE nie posiada kompetencji w zakresie programów nauczania. Mamy jednak możliwości finansowania, takie jak Erasmus+, który umożliwia studentom i specjalistom wymianę pomysłów, poszerzanie horyzontów i zwiększenie otwartości.* **Manos Tsakiris, profesor psychologii na Uniwersytecie Londyńskim**, zwrócił uwagę, że uczenie się wykracza poza tradycyjną naukę szkolną. Edukacja całościowa ma kluczowe znaczenie dla wspierania ekspresji emocjonalnej i komunikacji bez użycia przemocy.

- **Sprawiedliwość i zaangażowanie w celu zapobiegania nieporozumieniom społecznym.**

Federico Faloppa, lingwista na Uniwersytecie w Reading, omówił dynamikę mowy nienawiści, określając cztery potencjalne role, jakie mogą odegrać poszczególne osoby: ofiary, świadkowie, sprawcy i osoby świadome nawoływania do nienawiści. Opowiedział się za zaangażowaniem społeczności i sprawiedliwością naprawczą jako sposobem przeciwdziałania mowie nienawiści i jej łagodzenia. **Juliana Santos Wahlgren, dyrektorka Europejskiej Sieci Przeciwdziałania Ubóstwu**, w podobny sposób powiązała nienawiść z nierównościami społecznymi i gospodarczymi. Podkreśliła potrzebę sprawiedliwości w polityce publicznej i sprawiedliwego podziału zasobów, aby zapobiec nieporozumieniom społecznym.

Przeciwdziałanie nienawiści w jej różnych formach i kontekstach

- **Wyzwanie związane z anonimowością w internecie: prywatność czy dostęp do danych?**

Akt o usługach cyfrowych Unii Europejskiej (DSA), jak wyjaśnił **Menno Cox, kierownik sektora w DG ds. Sieci Komunikacyjnych, Treści i Technologii**, jest solidnym rozporządzeniem ukierunkowanym na bardzo duże platformy internetowe, wdrażającym politykę przejrzystości i przeciwdziałania dyskryminacji we wszystkich państwach członkowskich UE. Akt o usługach cyfrowych nakazuje przeprowadzanie ocen ryzyka i reagowanie na treści potencjalnie prowadzące do przemocy lub mające wpływ na zdrowie psychiczne, ze szczególnym naciskiem na wykrywanie i ograniczanie nielegalnego nawoływania do nienawiści, aby zwiększyć bezpieczeństwo użytkowników.

Martin Sacleux, specjalista w dziale ds. polityki w dziedzinie praw podstawowych Komisji Europejskiej, DG JUST, podkreślił wyzwania związane z uregulowaniem anonimowości w internecie. Jego zdaniem pojęcie anonimowości wymaga wyważenia podstawowego prawa do prywatności i ochrony danych w prawie europejskim. Podkreślił ciągłą potrzebę zapewnienia delikatnej równowagi, zwłaszcza w sytuacjach dotyczących działalności przestępczej, gdyż ściganie przestępstw może wymagać dostępu do danych.

Komisja Europejska pracuje nad określeniem jasnych przepisów, które klasyfikowałyby niektóre rodzaje działalności w internecie jako przestępstwa, dążąc do sprostania zróżnicowanym wyzwaniom

związanym z anonimowością cyfrową i jej wpływem zarówno na prywatność, jak i bezpieczeństwo. **David Marin Abanades, inspektor policji** z miasta Fuenlabrada w Hiszpanii, podkreślił trudności w zwalczaniu przestępstw z nienawiści, które są różnie definiowane w poszczególnych jurysdykcjach. Podkreślił potrzebę precyzyjnego określenia, co stanowi przestępstwo z nienawiści w każdym państwie członkowskim.

- **Wyzwanie związane z wolnością wypowiedzi i ochroną ofiar**

Margarita S. Ilieva, niezależna prawniczka zajmująca się prawami człowieka, omówiła kwestię ochrony ofiar i osób wypowiadających się przeciwko nienawiści. Podobnie jak inne osoby zabierające głos w dyskusji, zasygnalizowała znaczenie zrównoważenia wolności wypowiedzi z potrzebą zapobiegania systemowemu uciskowi i przestępstwom z nienawiści. Wezwała do poprawy dostępu ofiar do wymiaru sprawiedliwości, proaktywnych środków przeciwko ponownej wiktyimizacji oraz do ochrony obrońców praw człowieka, w tym prawników, dziennikarzy i członków różnych organizacji, w celu wspierania bezpiecznego i opartego na szacunku społeczeństwa.

- **Twoja praca odzwierciedla charakter demokracji**

Podsumowując, **Irena Moozová, zastępczyni dyrektora generalnego ds. międzynarodowego wymiaru polityki w dziedzinie wymiaru sprawiedliwości, praworządności i równości w DG JUST** wyraziła uznanie dla motywacji i zaangażowania uczestników, które mają kluczowe znaczenie dla przełożenia decyzji europejskich na praktyczne działania.

Kliknij [tutaj](#), aby obejrzeć nagranie z niedzielnej sesji

Pytania i odpowiedzi z udziałem Jeana-Luca (FR)

Jak wyglądał Państwa internetowy weekend?

Weekend był udany, a dzieci w domu zastanawiały się, czym tata się zajmuje. Zaczęliśmy bardziej szczegółowo omawiać temat panelu, zwłaszcza w grupach dyskusyjnych w sobotę i niedzielę rano. Udało nam się połączyć nasze wstępne pomysły z pomysłami innych grup, tak aby wszyscy byli świadomi pomysłów

Jak przebiegała wymiana informacji?

Atmosfera w grupie była bardzo przyjazna. Dyskutowaliśmy głównie o edukacji i o tym, jak rozwijać umiejętności społeczne w celu wzmocnienia inteligencji emocjonalnej, pogłębienia ludzkich uczuć oraz naszej wiedzy na temat innych kultur i religii. Dzielenie się wspólnymi wartościami ma zasadnicze znaczenie dla zwalczania

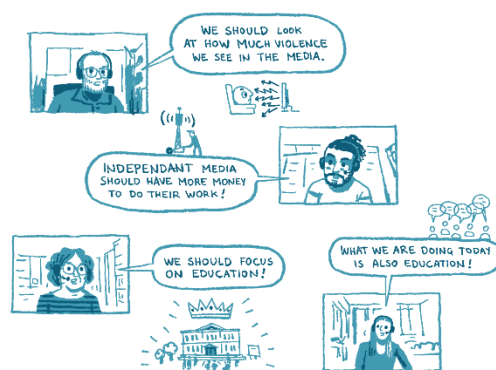
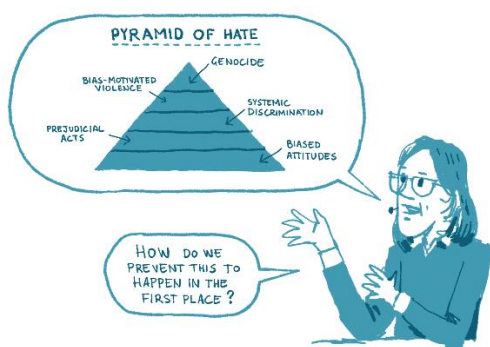
Co było dla Państwa najważniejszym punktem tego weekendu?

Sesja ta pomogła wyjaśnić kierunek, w którym zmierzamy w odniesieniu do sformułowanych przez nas pomysłów. Mam nadzieję, że nasze rozwiązania będą spójne i będą mogły zostać wykorzystane w pracach Komisji Europejskiej. Pozostaje jednak jeszcze wiele do

pojawiających się w każdej grupie. uprzedzeń i stereotypów oraz zrobienia, zanim będziemy mogli przedstawić konkretne, inkluzywną i pożądaną przyszłość dla wszystkich. realistyczne i możliwe do wdrożenia zalecenia końcowe, ale jestem pełen optymizmu w odniesieniu do sesji trzeciej.

Weekend z perspektywy Sylvaina

Sylvain jest moderatorem graficznym, który przedstawia przebieg dyskusji panelowych w formie wizualnej. Oto jego wrażenia z weekendu:

Przypomnienie: Cele wszystkich trzech sesji

- **Sesja pierwsza, 5–7 kwietnia:** Uczestnicy wypracowują wspólne rozumienie nienawiści i zakres panelu obywatelskiego wymieniając poglądy z prelegentami oraz ekspertami i słuchając ich wypowiedzi. Uczestnicy wspólnie określają różne przyczyny i czynniki powodujące nienawiść, a także potencjalne obszary działań, w których można zwalczać nienawiść w społeczeństwie.
- **Sesja druga, 26–28 kwietnia:** Opierając się na wynikach sesji pierwszej, uczestnicy opracowują pomysły na rozwiązanie problemu nienawiści w społeczeństwie, które można uznać za zalecenia wstępne.
- **Sesja trzecia, 17–19 maja:** Uczestnicy dopracowują pomysły i zalecenia. Docelowo pomysły te stają się ostatecznymi zaleceniami dla Komisji Europejskiej.